

Duna–Tisza Közi Falugondnoki Hírlevél

XVI. évfolyam, 75. szám

2013/1.

Támogatás

Egyesületünk folyamatos működéséhez az egyéni tagdíjak és a falugondnokságokat működtető települések támogatása jelentős segítséget nyújtott 2012-ben is. Köszönjük mindazok segítségét, akik hozzájárultak a sikeres programokhoz és eredményes működéshez.

2013 a változások éve: változik a közigazgatás, az önkormányzatok finanszírozása is átalakul; hivatalok szűnnek meg, új hivatalok alakulnak. A nehézségek ellenére ebben az évben is számítunk az önkormányzatok támogatására, és az egyesületi tagok tagdíjaira. Egy-egy önkormányzatnak jelképes összeg az, ami egyesületünknek a folyamatos működés, kapcsolattartás, pályázati önrész lehetőségét jelenti.

A támogatásokból és tagdíjakból részben finanszírozni tudjuk az egyesületi hírlevelet, a családi napot, a lakiteleki képzés egy részét, és több más falugondnoki rendezvényt is. A Duna-Tisza Közi Falugondnoki Hírlevelet 6 alkalommal 800-800 példányban jelentetjük meg, s térségünkben minden falu- és tanyagondnoknak minden falugondnoki szolgálatot működtető önkormányzatnak és partnereinknek is eljuttatjuk. Rendezvényeinkre falu- és tanyagondnokokat, települési polgármestereket, jegyzőket, valamint intézményvezetőket is várunk.

1% Legyen jó, tegyen jót!

Adjon esélyt másnak és adjon esélyt magának, hogy jobb legyen!
Sokszor elég csak 1 mozdulat.

1 szó.

1 perc.

1 %.

Ajánlja fel adója 1%-át egyesületünknek!

Adószámunk: 18355525-1-03

Petőfi Sándor:

A kutyák dala

*Süvölt a zivatar
A felhős ég alatt;
A tél iker fia,
Eső és hó szakad.*

*Mi gondunk rá? mienk
A konyha szöglete.
Kegyelmes jó urunk
Helyezettett ide.*

*S gondunk ételre sincs.
Ha gazdánk jóllakék,
Marad még asztalán,
S mienk a maradék.*

*Az ostor, az igaz,
Hogy pattog némelykor,
És pattogása fáj,
No de: ebcson beforr.*

*S harag multán urunk
Ismét magához int,
S mi nyaljuk boldogan
Kegyelmes lábait!*

Pest, 1847. január

A farkasok dala

*Süvölt a zivatar
A felhős ég alatt,
A tél iker fia,
Eső és hó szakad.*

*Kietlen pusztaság
Ez, amelyben lakunk;
Nincs egy bokor se', hol
Meghúzhatnók magunk.*

*Itt kívül a hideg,
Az éhség ott belül,
E kettős üldözőnk
Kinoz kegyetlenül;*

*S amott a harmadik:
A töltött fegyverek.
A fehér hóra le
Piros vérünk csepeg.*

*Fázunk és éhezünk
S átlóve oldalunk,
Részünk minden nyomor...
De szabadok vagyunk!*

Pest, 1847. január

Távolodás és elidegenedés

Két évtizede veszek részt falugondnoki képzéseken, ebből a szempontból gondolkodtam el a képzések változásáról. A kezdeti egyhetes képzések előbb kéthetessé, majd 120 órassá, mostanra 260 órassá bővültek. Az alkalmi továbbképzések rendszeressé, egy részük kötelezővé vált. A hálózat országossá bővült, és ez a gyarapodás megnehezítette a személyes meghittség fenntartását. Jogszabályi keretek rajzolják ki a szolgálatok működésének terét, és a kezdeti tétováság mára hihetetlennek tűnik. Kemény Bertalan és Szanyi Éva, akik a küzdelmek döntő többségét megharcolták, már nincsenek közöttünk, és egyre kevesebben őrizzük közvetlenül emléküket. Habár sok emlékezés, tanulmány született a falugondnokságok kialakulásának történetéről, videoszalagok, hangfelvételek dokumentálják a történet mozaikjait, érzékelhetően kezd tananyagká, történelemmé változni az önkormányzatiság megvalósulásával megindult folyamat, amely a legelszigeteltebb helyzetben, aprófalvakban, tanyákon élők sokoldalú, személyes segítségét vállalta fel.

„Ki gépen száll fölébe, annak térkép e táj, / S nem tudja, hol lakott itt Vörösmarty Mihály” – sokan ismerjük Radnóti e szívbemarkoló sorait. Jó lenne ezért minél többet átadni abból a légkörből, azokból a személyes tapasztalatokból, amelyek a falugond-

nokok mindennapjait formálták. Az idő múlása is hasonló perspektívát jelent, hasonló távolodást, elidegenedést a kezdetektől. Természetesen csak változások által fejlődhetünk, ezek mértékének és minőségének helyes megválasztásához azonban ismernünk kell az alapokat, történetünket. Ma már elképzelhetetlen, hogy a gondolat kidolgozója egy évtizedig fejlesztette a falugondnokság gondolatát, hogy beszélgetésekben érlelődött, csiszolódott az elképzelés, hogy egy civil szervezet – a Falufejlesztési Társaság – hetenkénti sörözőbéli találkozóit támogatták az ötletgazda Kemény Bertalan szervező munkáját, s miután beindultak az első falugondnokságok, a feladatok, megbeszélőnivalók egyre csak nőttek. Nehéz érzékelteni akkori, ma kicsinyesnek tűnő gondjainkat, amikor az önkormányzatok minden támogatás nélkül működtették a szolgálatokat, eszközpályázatok próbálták segíteni a csupán egy kétütemű mikrobusszal működő szolgálatokat.

Az egy-két hetes képzéseken gyakran előfordultak a polgármesterek, mint főállású falugondnokok (akkor még nem volt összeférhetetlen a két feladat egyidejű ellátása), és a képzés végén a polgármesterek és jegyzők előtt értékelték a falugondnokok a hét közben szerzett tapasztalataikat – ez volt a mai vizsga elődje. A „tananyag” sem volt jegyzetbe foglalva, Kemény

Bertalan, Szanyi Éva és meghívott előadók adták át gondolataikat. A gyarapodó jogszabályok és a sokasodó tapasztalatok egyre több tudnivaló átadását tették szükségessé. Természetes igény lett egy idő múltán a gépjárművek működtetésével, majd a normatív támogatás bevezetésével az üzemanyag elszámolással való foglalkozás. S mivel nem csak a falugondnoki hálózat változott, hanem körülötte az egész élet is, már nem az volt a fő probléma, hogy hogyan szállítsa a betegeket, hogy milyen mértékben lehet a polgármester sofőrje, közterületfenntartó, szociális földprogram működtetője a falugondnok, hanem az ételszállítás egészségügyi előírásai, az elsősegélynyújtás alapjai, a szociális ellátórendszer elemei, és hasonlók. Az első falugondnokságokat elindító Baranya és Somogy megyében a havi rendszerességgű találkozókön érlelődtek a kérdések és a válaszok is. Ebben a folyamatban döntő szerep jutott a szolgálatot támogatás és tapasztalatok nélkül működő polgármestereknek.

Még ki sem alakult az alapképzés, amikor már folyamatosan vizsgáltuk annak lehetőségét, hogy milyen további képzésekkel lehetnénk a szolgálatok segítségére, hogy minden falu a saját adottságait bontakoztathassa ki, és minden falugondnok a legjobb képességeit fejleszthesse. A számítógép elterjedésével fontossá vált az informatikai képzés, sokan érdeklődtek a falusi turizmus fejlesztési lehetőségeiről, a helyi mezőgazdasági termelés, az önellátás erősítéséről. Az ezredforduló táján a life-long learning, az élethosszig tanulás szükségessége szinte naponta elhangzott, ma már tudjuk, hogy folyamatos továbbképzés nélkül csak lemaradhatunk.

Mindebből az következik, hogy a képzést nem szükséges rosszként, hanem hasznos ajándékként érdemes felfogni. Egyik ajándéka az előadóktól átvehető tudás és készség, a másik, hogy kapcsolatot építhetünk kollégáinkkal, mert József Attila szerint: „hiába fűrösztöd önmagadban, csak másban moshatód meg arcodat”.

Kemény Bertalan és a szerző

Faludi Erika

Sikeresen szerepeltünk a Tanyapályázaton

Megőrizni az értékeket!

Egyesületünk eredményesen szerepelt a Vidékfejlesztési Minisztérium által meghirdetett pályázaton, melyet a tanyák, valamint az alföldi tanyás térségek megőrzése és fejlesztése érdekében adtunk be. A támogatásként megítélt hét millió forinthez közel egymillió forint önerőt kell felmutatnunk. Ez a projekt 36 kistérség 128 település 198 tanyagondnoki szolgálat részt vételével valósul meg. Az alábbiakban bemutatjuk pályázatunkat, s várjuk az érdeklődő falu- és tanyagondnokok jelentkezését a programokra!

Szomszédolás – tanyagondnokok bevonásával tanyai fiataloknak és időseknek közösségépítő rendezvények szervezése. Újszerű kezdeményezések támogatása, tanyagondnokok, települések közti partnerség erősítése, önkéntesek bevonásával. Helyi közösséget fejlesztő, a közösség számára hasznos projektek és programok megvalósítása. A programnak az azt vállaló falugondnok számára is több hozadéka van: új és megbecsült szerepe lesz a falugondnoknak. Emelkedik a presztízse, az elfogadottsága, megbecsülése. Tizenöt falu- és tanyagondnok vehet

részt a programban. Várjuk az érdeklődők jelentkezését! Az igényeket a jelentkezés sorrendjében tudjuk figyelembe venni.

Tapasztalatcsere, háromnapos Látóút Borsod-Abaúj-Zemplén megyébe: A tapasztalatcsere program célja a tanyagondnokok ismeretének bővítése, az aktív közélet, együttműködés erősítése. Terveink szerint meglátogatjuk Tiszavalkot és a Tisza-tó környékét, Jaskó Péter, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei egyesület elnöke vezetésével. Ismerkedünk Sajógalgóccal. Bükkszenterkeszten meglátogatjuk a gyógyító köveket és Gyuri bácsi gyógynövényboltját, gyógynövénykertjét. A második napon Gömörszőlőssel, a fenntartható faluval ismerkedünk, ahol néprajzi gyűjtemény és ökológiai oktatóközpont is található. Terveink szerint meglátogatjuk még Trizst, Aggteleket és Kelemért is. A nap második felében úti cél Bódvalenke (a Freskófal), Tornabarakony és Tornaszentandrás. A harmadik napon délelőtt barlanglátogatás következik, s hazafelé Muhiba is betérünk. A Muhi csata emlékműve a település határában található, a főút mellett.

Színházlátogatás szervezése tanyagondnokok számára négy helyszínen: Kecskeméten, Békéscsabán, Szolnokon, Szegeden. Négy alkalommal 30-30 fő (összesen 120) részére tesszük lehetővé egy-egy színházi előadás megtekintését, illetve ismerkedést a színházzal. Egy falugondnok egy főt

hozhat magával. Színházjegyenként ötszáz forinttal kell hozzájárulnia annak, aki részt szeretne venni bármelyik előadáson. Az igényeket a jelentkezés sorrendjében tudjuk figyelembe venni.

Szakmai napok szervezése Bács-Kiskun, Békés, Csongrád, Jász-Nagykun-Szolnok, Pest megye településein: a találkozók egy-egy aktuális vidékfejlesztési probléma köré szerveződnek.

Tanyafórumok: 15 tanyafórum szervezése tanyás településeken a tanyagondnokság bemutatására, a helyi tanyai gazdálkodás bemutatására.

Konferencia Cegléden. Egyesületünk A tanyák értékei címmel a korábbi tanyapályázatban nappali tagozatos főiskolásoknak, egyetemistáknak pályázatot hirdetett, melyre 55 pályamunka érkezett tudományos és művészeti kategóriában. Tudományos kategóriában tájvédelem; egy tanyai család életének bemutatása; az alföldi tanyák átalakuló világa; társadalom-földrajzi vizsgálat; a tanyák értékeinek bemutatása, az értékek kiaknázásának módja, fenntartása és fejlesztése; tanya és táj kapcsolata; tanyai közösségformálódás és modernizáció témákat vizsgáltak a pályázók. A legsikeresebb pályamunkákat mutatjuk be konferenciánkon.

A tanyák értékei kiadvány – a nappali tagozatos egyetemistáknak, főiskolásoknak hirdetett pályázat sikeres tanyaprogramjainak bemutatása egy válogatáskötetben, amely 1000 példányban jelenik meg.

15 éves az egyesületünk. Már megvalósult konferencia Röszkén; 15 éves a falu- és tanyagondnokság térségünkben, 15 év képekben – falinaptár a tanyagondnoki munkáról.

Honlap működtetése (www.tanyagondnoksag.hu). Hírlevelünkben kéthavonta (3 szám) cikket közlünk a projektről, megjelentetünk egy különszámot is.

Egy többfunkciós irodai eszköz (fekete-fehér és színes, max. A3-as méretben nyomtató, másoló és scanner) beszerzése.

Bízunk abban, hogy a pályázat megvalósításával a tanyai életlehetőségek bővülnek, ismertebbé válnak.

Csörszné Zelenák Katalin

*Leguggoltam a hóba fült tanyákhoz
s csodálkoztam: Ez a hazám.*

(...)

*Szűkebb hazám ez – szántóföldjei
tavasszal elszállnak délre, vissza se
jönnek.*

*A forró magmából kél ki a mag,
vergődik, míg a fényt eléri.*

*Megállni itt alig lehet, nem is lehet,
kifújja talpunk alól a szél
a homokot, az utat. Élünk a mélyben
mégis,*

*élnek itt elszótalanodott költők,
elgyávult hivatalnokok, parancsra várók,
élnek itt énektelen parasztok.
szerszámmal, lóval, ekével beszélget-
nek,
értik az anyag anyanyelvét. Szavuktól
elpirosodik az alma. Építenek fát,
szélben ferde tornyot,
világcsodát.*

(Részlet Ratkó József Tanyák című
verséből)

Szakmai munka Lakiteleken

Mindenkit érintő kérdések

A decemberi három napos szeminárium megrendezését a TÁMOP 1.4.3-as pályázati forrás tette lehetővé. Részletes tudósításunk nem csak eredményeinkről szól, hanem a bennünket foglalkoztató kérdésekről is.

Első nap délelőtt Serafin József az Emberi Erőforrások Minisztériuma Szociális- és Gyermekjóléti Főosztályának vezető helyettese tartott előadást. Elmondta, hogy az ország 3154 települése közül 1500 olyan van, ahol a lakosság száma 1000 fő alatti. A falu- és tanyagondnokság szociális alapszolgáltatás kategóriába tartozik, ugyanakkor komplex szolgáltatás, hiszen az élet szinte minden területére kiterjed. Közösséget szolgáló, formáló tényező, ahol a munkához nagyon fontos a megfelelő személyiség. Hungarikum, mert máshol nincs ilyen jellegű szolgáltatás. Gondot jelentenek a vidéknek az óriási infrastrukturális különbségek, a rossz tömegközlekedés, a hiányos szolgáltatások, a fiatalok elvándorlása, a munkanélküliség, a roma népesség magas aránya.

Húsz év alatt 163-ról 1272-re nőtt a szolgálatok száma. A települési fenntarthatóság ösztársadalmi érdek, tehát továbbra is szükség van ránk. Idén sem változik a finanszírozás, ami az állami hozzájárulást jelenti. Ám a jövő szempontjából lényeges, hogy fenntartható településhálózat legyen. A referátum elhangzása után hozzászólások és kérdések következtek.

Jól jellemzi helyzetünket, hogy többnyire a bérünkkel kapcsolatban érkeztek kérdések, amin nem is lehet csodálkozni, hiszen vannak közöttünk olyan kollégák, akik még a garantált bérminimumot sem kapják meg fizetésként. Ezzel kapcsolatban semmilyen biztató választ nem kaptunk.

Csörsz Zelenák Katalin, egyesületünk ügyvezetője visszatekintett a 2012-es szakmai programokra, rendezvényeire, szó esett a szakmai találkozókról, bemutatásra kerültek a megvalósult és folyamatban lévő TÁMOP-os pályázatok. Majd mindenki beszámolt az elmúlt év során bekövetkezett szakmai és privát életében történt változásokról. Öröm, bánat, sorsfordulatok, baráti beszélgetés „szűk körben”, s végül megint a méltánytalan alulfinanszírozásról kötöttünk ki.

Másnap ismét Csörsz Zelenák Katalin volt a programvezető. A 2013-as munkatervről hallottunk. Az egyesület éves közgyűlése februárban lesz. Fontos a részvétel, hiszen tisztújítás következik. Április 5-6-7-én Borsod-Abaúj-Zemplén megyébe megyünk látóútra. Ismét lesznek színvonalas látogatások Békéscsabán, Szegeden, Kecskeméten

és Szolnokon. Májusban hagyományos látogatásra várnak bennünket Kishegyesre. A Családi Nap augusztus első szombatján, 3-án lesz. Szóba jöhet a helyszínek: Bócsa, Kunadacs, Jászszentandrás. A Tanyagondnokság keretében újfajta program (Szomszédolás címmel) szervezéséhez lehet pályázni támogatást, alkalmanként 30 ezer forintot. Nincs sok idő rá, április végéig le kell bonyolítani a programot. Az IPA pályázat – melyben az egyesület részt vesz – 2013 májusától 2014 májusáig tart.

Mivel több szolgálat kistérségi társulás fenntartásában működik, fontos kérdés számunkra az esetleges fenntartóváltozás. Megtudtuk, hogy a kistérségi társulások 2013 első félévének végéig működnek, ezután a falu- és tanyagondnoki szolgálatok vagy visszakörülnek az önkormányzatokhoz, de akár maradhat a társulási forma is.

Sétát tettünk a Lakiteleki Népfőiskola területén. Elsőként az Emigrációs Gyűjteményt és a Mindszenty-termet tekintettük meg, majd a Kölcseyházban elhelyezett Ferenc Béla fafaragó életmű-kiállítását nyűgözt le minket, végül a jurta festményeiben gyönyörködtünk.

Az agrár- és vidékfejlesztés témakörében a legtöbb tanya- és falugondnok érintett, hiszen lakóhelyünkben adódóan (és a jövedelmet kiegészítendő) közülünk sokan foglalkoznak gazdálkodással is. Az előadó, Köváriné Dr. Bartha Ágnes az agrárkamara átalakulásáról, a tanyagondnokság második

évének pályázatairól, jogalkotásról, a közös EU-s agrárpolitika fontosságáról szólt, majd az Agrárkamara hivatalos honlapjával ismerkedtünk meg. Itt hallhattunk a Nemzeti Élelmiszerlánc Biztonsági Hivatal (NÉBIH), vagy egyszerűbben az élelmiszer-felügyelet munkájáról, a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (NFA) működéséről. Ez utóbbi az állami tulajdonban lévő földek mozgását látta a honlapon. Az előadó beszélt az Agrárgazdasági Kutató Intézetéről (AKI), mely a tudományos háttérrel biztosítja a gazdálkodó felhasználók számára.

A nap utolsó témája: Vezetéstechnika a gyakorlatban, Szabó Pál előadásában. Főként a KRESZ szabályainak módosításairól esett szó. A lézerblokkoló, torlódásjelző tábla, rendszám, környezetvédelmi zónatábla, vasúti átjárók megközelítése, magánút tábla, gyalogátkelőhelyek megközelítésének szabályai, mopedautó és quad, kerékpáros közlekedés szabályai, közterület-fenntartók új jogszabályai mind-mind olyan téma, ami közvetlenül érint bennünket a mindennapos munkavégzés során. Lényeges, hogy a közlekedés biztonsága legyen a cél, ne a bírságolás.

Hírek

Film az Echo TV-ben

Magyarország történelme során mindig a vidéki gyökerekből táplálkozva, a falusi közösségek erejére támaszkodva tudott megújulni. Az Echo TV A vidék élni akar című műsora több éve mutatja be a vidéket. A falvakat, a tanyákat, az őstermelőket, a családi gazdálkodókat, méhészeket és biokertészeket. A gondok mellett a sikertörténeteket is. A január 27-i, este 9 óra-kor kezdődő adásban egyesületünket, illetve a falu- és tanyagondnokságokat mutatják be. Forgattak Szentkirályon, Cegléden, Kerekegyháza, Csólyospáloson, Fülöpjakabon és egyesületünk irodájában is.

Változatlan normatíva

Idén a falugondnoki feladatfinanszírozás (normatíva) az előző évekhez képest változatlan maradt: Falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás: 1 996 550 forint/szolgálat. A hozzájárulásra az a települési önkormányzat, illetve működtető jogosult, amely a falugondnoki vagy a tanyagondnoki szolgáltatást a Szociális törvény 60. §-a és a külön jogszabályban foglalt szakmai szabályoknak megfelelően tartja fenn. A hozzájárulás a települési önkormányzatot, illetve a működtetőt az ellátást biztosító szolgálat száma alapján illeti meg.

A 2012. évi tanyagályázat újabb nyertesei a tanyagondnoki szolgálatok fejlesztése területén:

Pályázó neve	Település	Támogatás összege (Ft)	Fejlesztési összköltség (Ft)
Hajdú-Bihar Megyei Falu-és Tanyagondnokok Egyesülete	Debrecen	1 193 425	1 333 425
Harkakötöny Község Önkormányzata	Harkakötöny	5 000 000	6 380 085
Szatymaz Községi Önkormányzat	Szatymaz	4 441 500	4 935 000
Üllés Községi Önkormányzat	Üllés	903 000	1 290 000
Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulása	Szarvas	5 000 000	6 718 218
Forráskút Község Önkormányzat	Forráskút	4 497 303	4 997 004
Szent Rita Segítőszolgálat Nonprofit Közhasznú Korlátolt Felelősségű Társaság	Szentes	738 022	820 025
Zsana Önkormányzata	Zsana	207 630	230 700

Továbbképzés Csongrád megyében

Segítő szakemberek felkészítése szenvedélybetegekkel és azok hozzátartozóival való hatékony munkára című szakmai továbbképzés indul Csongrád megyében, Makón. A továbbképzés előadója: Molnár Ferenc.

Helyesbítés

Előző lapszámunk évfordulós cikkében Fodor Zsolt röszkei tanyagondnok neve helytelenül szerepelt. A tévedésért elnézést kérünk.

Babalátogatás

Egyesületünk néhány tagja látogatást tett a bugacpusztaházi falugondnoknál, Gulyás Imrénél és feleségénél, abból az alkalomból, hogy köszöntsék Báborka lányukat. Felvételünk ekkor készült. Sok sikert és jó egészséget kívánunk nekik lapunk hasábjain keresztül is.

A továbbképzés harmadik, zárónapja igen érdekesnek ígérkezett, s nem is okozott csalódást. A Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete TÁMOP-1.4.3/10-2-2F-2010-0002 Tanyagondnokokkal a miNőségért – képzési és munkavállalási lehetőségek édesanyáknak című projekt keretében Dániában járt tanulmányúton. Ezért is került fókuszba Dánia. Dene Orsolya az országról tartott előadást, Torben Bæk-Sørensen, a Dán-Magyar Baráti Kör Egyesület elnöke pedig Jó gyakorlatok a kisgyermekes édesanyák foglalkoztatásában címmel mutatta be a dán gyakorlatot. Thorben felvázolta Dánia gazdasági helyzetét, a dán társadalmat érintő, jelenleg is zajló változásokat. A következőkben Kása Gabriella a dán szakmai út tapasztalatait ismertette. A turisztikai élmények mellett szakmai szemmel figyelt a látványosan eltérő, számunkra szinte elképzelhetetlen különbségekre, melyek a két ország ellátórendszerében mutatkoznak. Végül ismét Thorben kért szót, hogy bemutassa saját egyesületét. Elmondta, hogy Dánia az egyesületek ha-

zája, tulajdonképpen az egész ország erre épül, kizárólag szabadidős tevékenységben. Így jött létre például az a krízisközpont is, ahová a tanulmányút résztvevői ellátogattak. Elérték, hogy a Dániában megszűnő időotthonok felszerelését adományozhassák magyarországi hasonló intézményeknek. Testvérvárosi kapcsolatok ápolását is végzik.

A végére a tanúsítványok átadása és a program értékelése maradt. Idén a tanúsítvány mellé megkaptuk az egyesület által a 15 éves évfordulóra megjelentetett falinaptárt is. Eredményesnek tudható be a három nap, hiszen mindnyájunkat érdeklő és érintő témákról hallhatunk tartalmas előadásokat. S mint mindig, most is nagy szerepet kapott az egymással folytatott sok-sok kötetlen beszélgetés, hiszen mindannyian ezernyi tapasztalattal rendelkezünk, melyeket ilyenkor tudunk megosztani egymással. Végezetül elbúcsúztunk Frieber Gábor elnöktől, aki 15 év tanyagondnoki munka után nyugdíjba készül.

Vidácsné Lukucz Éva

Lehetőségek édesanyáknak Cibakházán

Mindennapos sikerélmények

A Tanyagondnokokkal a miNŐségért – képzési és munkavállalási lehetőségek édesanyáknak című, TÁMOP-1.4.3-10/2-2F-2011-0002 számú pályázati program hat hónapos képzési szakasza 2012. október 15-én elkezdődött Cibakházán az első csoporttal.

Hát elkezdődött... A tizennyolc cibakházi és két tiszakürti édesanyából álló csoport a tanyasegítő képzés keretein belül hétfő, szerda és pénteki napokon elméleti képzésen, kedden és csütörtökön pedig gyakorlaton vesznek részt a helyi önkormányzat intézményeiben. A gondozási központban öten, a tanyagondnok mellett ketten, a bölcsődében hárman, az óvodában hárman, a művelődési házban hárman, a könyvtárban ketten töltik gyakorlatukat. Tiszakürtön a tanyagondnok mellett és az óvodában szereznek rutint a hallgatók.

Az oktatás készség és képességfejlesztéssel vette kezdetét. Tanulásmódszertan, szakmai képesség- és készségfejlesztés, tanyasegítő munka alapjai, kommunikáció, konfliktuskezelés, önérvényesítés, önmenedzselés szerepelt az első két hónap órarendjében. Fokozatosan kerültek fókuszba a tanyasegítő képzés szakmai tárgyai, az elsősegélynyújtás, betegápolás, szociális és nevelési ismeretek, informatika, munkaerő-piaci ismeretek.

A hallgatók kezdeti bizonytalanságát a képzési és gyakorlati napok tapasztalatai fokozatosan szüntették meg. Az otthon töltött évek után mindennapos elfoglaltságuk lett, feladatokat kellett megoldaniuk, melyeket sikeresen meg is tettek. A készség- és képességfejlesztés, valamint a mindennapos sikerélmények hatására a kezdetben bizonytalan hallgatók megfogalmazták,

hogy minden képzési nappal többek lesznek.

Decemberben a munkaerő-piaci ismeretek tantárgy keretein belül Szolnokra látogattak a Jász-Nagykunszolnok Megyei Munkaügyi Központ Foglalkozási Információs Tanácsadó irodájába, ahol mindannyian tesztet tölthettek ki, mely a képességeik alapján mutatott nekik irányt, hogy milyen területen lenne érdemes elhelyezkedniük vagy tanulniuk.

A munkagyakorlatok folyamán megismerik a falu- és tanyagondok széleskörű feladatait. A művelődési házban szervezési feladatokban szerezhetnek tapasztalatot, a könyvtárban a rendszerszemlélet fontosságát tanulhatják meg, a gondozási központban a gondozottak háláját érezhetik.

A tanyasegítő képzés mellett egyéni képzésként a pályázat révén tizenegyen szerezhetnek B kategóriás jogosítványt. A kiválasztás az egyéni fejlesztési tervek alapján történt. Végül még egy jó hír: a képzés és gyakorlat ideje alatt a projekt résztvevőit gyermekfelügyelő segíti.

Bognár Annamária

Kelebián megkezdődött a tanyasegítő képzés

Nagyobb eséllyel indulnak

Húsz kisgyermekes édesanya vehet részt a Tanyagondnokokkal a miNŐségért elnevezésű projekten, melyet konzorciumi partnereinkkel, Kelebiával és Ásotthalommal valósítunk meg. Az elkövetkezendő fél évben átalakul az életük – utána pedig remélhetően a munkaerőpiacon is nagyobb eséllyel indulnak.

A Tanyagondnokokkal a miNŐségért elnevezésű, konzorciumi együttműködésben megvalósuló projektünk Kelebián megvalósuló tanyasegítő képzésére húsz kisgyermekes édesanyát választottunk ki. A mórashalmi és kiskunhalasi kistérségből a toborzás során 62 kitöltött kapcsolat-felvételi kérdőívet adtak le a helyi partnereknél a kismamák. Két konzorciumi partnerünk, Kelebia és Ásotthalom önkormányzata vállalta, hogy helyben megismerteti a projektet a célcsoporttal, majd számukra minden szükséges információt megadva az érdeklődőkkel együtt kitöltik a kapcsolat-felvételi kérdőíveket és a kismamák önéletrajzával eljuttatják egyesületünknek.

Tavaly október 25-én Tompán és Kelebián a kistérségben élő kisgyermekes édesanyák számára személyes

sát egyesületünk a helyi önkormányzatok (Kelebia, Ásotthalom és Tompa) közreműködésével szervezte meg. A felkért külső szakértők által végzett

sen 43 édesanya jött el. A megjelentek közül minden adatot, információt figyelembe véve 20 szerencsés édesanya vehet részt a féléves tanyasegítő

meghallgatásra december 10-én Tompán, december 12-én Ásotthalmon és december 13-án Kelebián került sor.

Ötvenkilenc édesanyának küldtünk meghívót a meghallgatásra (három visszavonták jelentkezésüket), óránként három jelentkezővel beszélgettek szakértőink. A kismamák egyenként bemutatkoztak, a számukra fontos in-

tő képzésen. Minden kismamát – akik eljöttek a személyes meghallgatásra – levélben értesítettünk a kiválasztás eredményéről.

Mindkét konzorciumi partnerünknel a projekt kereteiből gyereksarkot alakítottak ki a képzésre járó hallgatók kisgyermekei számára. Azok az édesanyák, akik Tompáról utaznak majd Kelebiára (az elméleti képzés helyszíne a Magyar-Szerb Agrárkereskedelmi Központ) gyermekeiket Kelebián, a könyvtárban berendezett gyermeksarokban helyezhetik el, ahogyan a helyi kismamák is. A hat hónapos képzés időszakára, napi nyolc órában a hét minden napján, partnereink szakképzett gyermekfelügyelőt tudnak alkalmazni a projektnek köszönhetően, akik vigyáznak a hallgatók gyermekeire. Ásotthalmon a gyermekfelügyeletet igénylő édesanyák csemetéiket az Ifjúsági Házban létesített gyereksarokba vihetik.

A kiválasztott húsz kismama és családjaik élete, illetve a partner településeken alkalmazott gyermekfelügyelők élete az elkövetkező fél évben átalakul, megváltozik. Hasznos ismeretekkel és új élményekkel gazdagodnak, s a munkaerőpiacon nagyobb eséllyel indulnak majd.

Simon Annamária

tájékoztatót tartottunk, ahol a célcsoport tagjai részletesebben is megismerhették a programot és közvetlenül feltehették kérdéseiket a képző intézmény képviselőinek. A képzésre jelentkezők személyes meghallgatá-

formációkat személyesen is megoszthatták a szakértőkkel és válaszoltak a feltett kérdésekre. Természetesen az édesanyáknak itt is lehetőségünk volt megkérdezni mindazt a programról, amire még kíváncsiak voltak. Össze-

Családok a kecskeméti kistérségben

NyitniKÉK egymás felé

Sokunk fejében ott motoszkálnak még Szabó Gellért, Szentkirály polgármesterének gondolatébresztő szavai, mellyel az Álom a család – Tanyagondnokokkal a családokért a kecskeméti kistérség tanyagondnokos településeinek című projektünk megkezdését köszöntötte. Megkondította a vészharangot. Úgy vélte, jókor jön a programsorozat ahhoz, hogy ráébredjünk, tehetünk azért, hogy a család, mint a helyi közösség legkisebb építőköve, ne váljon csupán álommá. Nagyobb figyelmet kell fordítani Szentkirály lakosságának is a közösségük életben tartására, fejlődésére. Mindenkinek felelősséget kell vállalni a település jövőjéért. A születések számából több évre előre prognosztizálható az óvoda, iskola, a helyi intézmények, szolgáltatások jövője, feladatai, léte. Érdemes tisztában lenni azzal, hogy a felnőttek, a családok döntései, tettei, közösségi élete alakítja Szentkirály jövőjét. Egy mai elhatározás arról, ki mire, milyen szellemben neveli gyermekét, hova járhatja óvodába, írhatja be iskolába, hosszú időre előre vetíti, milyen településen fognak élni.

E gondolkörbe illeszkednek Balázs Hajnalka református lelkész előadásai, aki kétgyermekes családayaként, helyi lakosként a családi életben, gyer-

meknevelésben szerzett tapasztalatait osztja meg hallgatóival. Szívneművel, látványos, példákkal és szemléltető eszközökkel teli előadásában a családtagok közötti kapcsolatokat tárja fel. Nevelési módszerekről, szülőtypusokról szóló előadásában rámutatott arra, hogy korunkban még mindig nagy különbség figyelhető meg a szülők gyer-

meikhez való viszonyában városias, illetve vidékies környezetben. Falvakban leginkább a tekintélyelv jellemzi még a szülő-gyermek kapcsolatot.

Tanulságos, amikor egy helyi ismert és elismert személy kiáll elénk, és a saját szülővé válásának történetéről mesél. Más erről a témáról egy hozzánk hasonló édesanya szájából hallani, aki elmondja magáról, hogy neki sem volt egyszerű megtalálni a számára és családja számára megfelelő nevelési módszert. Hogy kiből milyen szülő lesz, sokféle tényező határozza meg. Befolyásolják a gyermekkorából hozott minták, a tanult ismeretek, a környezetből szerzett példák, és a tudatos elhatározások. Megnyugtató felismerni, hogy mindenhol hasonló gyermeknevelési dilemmákkal, problémákkal, kudarcokkal küzdenek a szülők. Ebből következik, hogy a tapasztalataik megosztásával segíthetik is egymást. (Erre adnak alkat ezek a téli esti találkozások, a programot kísérő rendszeres közösségi együttlétek, mint a baba-mama-, kézműves kör, vagy éppen a főzőklub.)

Balázs Hajnalka tapasztalata szerint el lehet köteleződni egyik, vagy másik nevelési irányzat mellett, de nem lehet vegytisztán egyik vagy másik módszert alkalmazni. Az előadó megismertetett egy általa kipróbált és sikeresen alkalmazott, újszerű nézettel, mely a tekintélyelvű és az engedékeny gyermeknevelési módszer között helyezhető el. Azok pozitívumait ötvözi. Ez a kapcsolatra épülő következetes nevelés, azaz a KÉK. Lényege abban áll, hogy egyszerű, következetes szabályokat állítunk a gyerekek elé, melyeket megbeszélünk és elfogadtatunk, ezáltal partnerként tekintünk rájuk. Így a család összehangolt, összetartó rendszert alkot. Minden családtag fontos, tevékeny részévé válik. Az ilyen közegben fejlődő gyerek nagy eséllyel válik kezdeményező, együttműködő, jól kommunikáló felnőtté.

Az effajta szemlélet sem zárja ki a fegyelmezést, szükséges büntetés alkalmazását, de ebben is átgondolt, újszerű technikát feltételez. A gyerekeknél hatékonyabban érhetünk el, amit sze-

retnénk, ha a szófogadásban az alábbi lépésekkel támogatjuk őket. Az előadó egyszerű példán, a gyerekszoba rendbe tételén keresztül szemléltette ezt a megoldást. Fontos az elvárásunk pontos, egyértelmű megfogalmazása, és azok magyarázata. Ha szükséges, ismétléssel hangsúlyozzuk ezeket. Meggyőző a gyermekünknek, ha a segítségünket is felajánljuk a számára, vagy akár vele együtt részt veszünk a tevékenységben. Végső esetben egy öleléssel adhatjuk tudtára, hogy támogatjuk őt abban, hogy a kérésünknek eleget tudjon tenni. Ez a fegyverezési öt lépése. A büntetésre is hasonlóan szelíd, de annál hatékonyabb eszközt választhatunk a kiállítás, illetve a pihenőkuckó alkalmazásával. Ennek lényege, hogy egy kényelmes helyet, zugot alakítunk ki a lakásba arra a célra, hogy rosszalkodás, elégedetlenség esetén a gyerek néhány percre oda visszavonulva, a család életétől egy kicsit eltávolítva átgondolhassa, értékelje a helyzetet. Így a büntetés könnyen előremutató belátássá válik.

A nevelésben hatalmas szerepe van a gyermekünk iránti szeretet kifejezésében. Ahhoz azonban, hogy egészséges, ép lelkű felnőttekké váljanak, azon a „szeretetnyelven” kell hozzájuk szólni, amit maguk is megértenek. Erről A szeretet gyakorlata a családban című előadásában beszélt Balázs Hajnalka. Fel kell tudni ismerni gyermekünk szeretetnyelvét. Vannak gyerekek, akiket hiába becézgetnek állandóan, vagy feleslegesen halmozzák el ajándékokkal, mellőzötteknek fogják érezni magukat, ha ők éppen simogatásokra vágnak, vagy azt szeretnék, ha a szüleik időnként csak rájuk figyeljenek, időt szánjanak rájuk. Mindenki felé úgy érdemes kifejezni szeretetünket, ahogy neki jó. Legyenek azok apró szívességek, elismerő szavak, testi érintés, ajándékok, vagy éppen minőségi idő. Ezek a szeretetnyelvek. És ez nem csak a gyermek-szülő kapcsolatra jellemző. Igaz ez a párkapcsolatra, illetve bármely emberek közötti viszonyra.

Ezzel a gondolatssal vezette fel Balázs Hajnalka a soron következő előadásait, mely mind a családi-, emberi kapcsolatok, közösségben élés témáját járja körül. Hová lesz a szerelem néhány év után? – teszi fel a kérdést a következő alkalommal.

Tóth Márta

Mosoly a babák arcán

ATÁMOP 5.5.1. B Álmom a család projektünk által nem csak tréningek, képzések elindításával szeretnénk a familiákért tenni, hanem egyéb közösséget kovácsoló eseményeket is megvalósítunk. Kerekegyházán, Szentkirályon már elindultak ezek a körök – nagy sikerrel.

Az első foglalkozás november 15-én Babusgató címmel Kerekegyházán valósult meg harmincegy édesanya és kisgyermek részvételével. Fazekasné Endre Éva vezényletével mondókákat, versikéket, játékos tornákat sajátítanak el. Egy-egy alkalom nem csak a kicsiknek hasznos, hanem az anya-gyermek kapcsolatnak is, hiszen szorosabb kötődés alakulhat ki köztük a közös program során,

valamint az édesanyák is jól működő közösségben érezhetik magukat hétről hétre. A foglalkozásokat tanácsadás követi.

Szentkirályon a Baba-mama kör első összejövetelén egy helyi óvónő mesélt és mondókázott a kicsiknek, amit sok-sok mosoly és nevetgéssel háláltak meg. Elindult a Főzőklub és a Kézműves kör is, ahol első alkalommal receptcserére és adventi koszorúkészítésre került sor, szintén nagy lelkesedéssel.

Bízunk abban, hogy a beinduló körök által új ismeretségek, barátságok szövődnek, mélyülnek el, s ezzel új társadalmi mozgató rugói lehetnek a falvak közösségi életének.

Hetényi Zsuzsanna

Bátran lehet kérdezni

December 7-én Bognárné Kormos Erika Barátság, szerelem, szexualitás – A házasság alapjai címmel tartott ifjúsági előadást a kerekegyházi városi könyvtárban a TÁMOP 5.5.1.B. Álmom a család elnevezésű projekt keretében. A hallgatóság soraiban többségében 16-17 év körüli serdülők ültek, a téma éppen az ő életkoruknak megfelelő kérdéseket boncolgatott: férfivá, nővé válás, nem csak biológiai értelemben, hanem a folyamat lelki aspektusait is figyelembe véve – mindez a családi életben betöltött szerepük tükrében.

Bognárné Kormos Erikától a fiatalok megtudhatták, hogyan alakíthatjuk ki

a boldog család állapotát, de ehhez a megfelelő viselkedéskultúrát kell elsajátítani, amibe beletartozik a szexuális viselkedéskultúra is. Annak ellenére, hogy napjainkban a szexualitás a szórakoztató ipar részévé vált, a szülő-gyermek kapcsolatban még gyakran a tabu kategóriájába tartozik. Pedig a legoptimálisabb azt lenne, ha mernének a fiatalok a szüleiktől kérdezni a párkapcsolati és a szexuális problémájukkal kapcsolatban is. Az előadás végén a tanár felajánlotta a névtelen kérdésfelvetés lehetőségét. Erre a célra a könyvtárban „üzenődobozt” helyeztek el.

H. Zs.

Újra megmérettetnek az elnökség tagjai

Tisztújítás a közgyűlésen

Egyesületünk 2013. február 27-i közgyűlésén tisztújítás következik. Az elnökség tagjainak választásakor a közgyűlés háromtagú jelölő és szavazatszedő bizottságot választott az előző közgyűlésen. A jelölőbizottság tagjai: Suba László (Csengőd – telefon 20/886-2413), Nyerges Istvánné Marika (Ásotthalom – telefon: 20/220-8945), Nagy János (Tiszainoka – telefon: 70/457-5331).

Akik a vezetőségbe szeretnének bekerülni, azok a jelölő bizottság tagjainál jelentkezhetnek.

Az elnökség öt évi időtartamra megválasztott szervezet, amely irányítja az egyesület tevékenységét, gondoskodik az Alapszabályban foglaltak, valamint a közgyűlés határozatainak végrehajtásáról. Az elnökség tagjainak megválasztási módja titkos szavazással történik a közgyűlésen: elnök, alelnök, és 5 elnökségi tag megválasztására kerül sor.

Az elnökség tagjai ismét indulni kívánnak, és az alábbiakban röviden be is mutatkoznak.

A felügyelőbizottság tagjai: Seres Ferenc (Csólyospálos), Fogl Ferenc (Zsana), Molnár István (Tarhos) és Osztrogonác Bélané (Csikéria). A közgyűlésen a felügyelő bizottságot is megválasztjuk.

Kovácsné Kacz Erika

Kovácsné Kacz Erikának hívnak, 43 éves, férjzett, két gyermek édesanyja vagyok. A családdal 16 éve telepedtünk le Röszkén. Az itt élő emberek nyitottsága és közvetlensége sokat segített a beilleszkedésünkben. A helyi Szociális Szolgáltató Központban dolgozom tanyagondnökként. Több mint tíz éve állok a lakosság

szolgáltatásban. Napi feladataim során sok embernek segítettem a problémájuk, gondjaik megoldásában. Röszkén a szociális terület nagyon jól kiépített, a falu teljes lakosságát lefedi. Külterületen mintegy 700 ember él, így a

tanyagondnoki munkát a kollégámmal ketten látjuk el. Az elmúlt évek során megismerték a munkánkat, szinte mindegyikkel személyes jó kapcsolat alakult ki. Az egyesületi munkában is tíz éve veszek részt, kezdetben ismerkedtem a tagsággal, eljártam a rendezvényekre, programokra. Nagyon tetszett, hogy összetartó és jó csapat dolgozik azért, hogy a tanyagondnokoknak a napi munkán túl lehetőségük legyen tapasztalatot gyűjteni, kikapcsolódni és feltöltődni. Később az egyesület vezetésében voltam felügyelőbizottsági tag három évig, ezt követően elnökségi tagnak választottak – s immár öt éve veszek részt az elnökség munkájában. Boldog lennék, ha a közénk most belépő tanyagondnokok is ugyanolyan örömmel vennének részt a csapatban, mint én egykoron, kezdőként. Senior tevékenységem során minden tanyagondnok hallgatónak elmondom, hogy az egyesülethez tartozni olyan, mintha egy második családunk lenne, ahová mindenkor jó „hazatérni”. Munkámmal továbbra is ezt az elgondolást szeretném képviselni és továbbadni.

Nagy Zsoltné

Nagy Zsoltné vagyok, 2003 óta dolgozom Csárdaszállás falugondnokaként. Településünkre jellemző, hogy sok az egyedül élő, idős ember, kevés a gyermek, helyben csak óvoda és alsó tagozatos iskola működik. A szolgáltatások és az intézmények hiányából adódó hátrányok enyhítése mindennapos feladat. Ezért nagyon

változatos, mindenre és mindenre kiterjedő a falugondnoki munka. A képzéseken, találkozókon való részvétel lehetőséget nyújt más szolgálatok megismeréséhez, tapasztalatcseréhez. Öt megyét átfogó egyesületünk fő célja is az, hogy a falvak, tanyás térségek hátrányos helyzetét javítsa, és a falugondnokok szakmai munkáját segítse. 1997-es megalakulása óta 14-ről 247-re nőtt a szolgálatok száma. Nemrég 15 éves születésnapot ünnepeltünk. A rendezvényen részt vevők száma is mutatja, milyen sokszínűek a szolgálatok, az egyesület munkája mennyire sokrétű. Hiszen országos, és határon túli rendezvényeken is képviselteti magát, képzéseket, szakmai programokat, találkozókat szervez, segíti új falugondnokságok, tanyagondnokságok létrejöttét, információ közvetítés hírlevél rendszeres megjelentetésével, és még lehetne sorolni a feladatokat. Az egyesület életében öt éve én is részt veszek, mint az elnökség tagja. Munkámmal, tapasztalataimmal próbálom segíteni az egyesület működését.

Bálint László

Bálint László vagyok, ástothalmi tanyagondnok. Ezen a területen 1989. szeptember óta dolgozom, az akkor induló Öregek Napközi Otthon gépkecsivezetője voltam. 1997-től falugondnokként láttam el a tennivalókat, később lettem tanyagondnok. Ástothalom több mint tizenkétezer hektáron fekszik, négyezer lelket számol. A lakosság majdnem

fele a mai napig külterületen él, jelenleg öt tanyagondnoki szolgálat működik a településen.

2008. március 13-án munkámért miniszteri elismerő oklevélben részesültem.

Falugondnoki szolgálatom kezdete óta vagyok tagja az egyesületnek, az elnökségbe. 2004-ben kerültem, 2007 óta pedig alelnökként is tevékenykedem.

Megbízatom során próbálom tapasztalatommal, munkámmal, kapcsolataimmal segíteni egyesültünk működését. Amennyiben megtiszteltek bizalmatokkal, akkor továbbra is ezzel a lendülettel és odaadással próbálom képviselni minden tagunk érdekeit.

Bogdán Zsigmond

Nevem Bogdán Zsigmond, Budapesten születtem 1959. október 4-én. Születésem óta Lórén lakom. Itt tanultam az általános iskola negyedik osztályáig, a felső tagozatot Ráckeviden végeztem, majd három évig Kiskunlacházán autószerelőnek tanultam, ott is érettségiztem. 1977-től 1989-ig a Lórévi Dunamenti Tsz-ben autószerelőként dolgoztam,

onnan a helyi polgármesteri hivatalba kerültem ügyintézőnek. Ez idő alatt sikeres közigazgatási szakvizsgát tettem. Lórénen 1998-ban indult a falugondnokság, a képviselő testület jóváhagyásával munkámat ebben a beosztásban folytattam. 2002-től falu- és tanyagondnoki képzésben vettem részt, nemsokára pedig Pest megye senior falugondnoka és egyben a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének vezetőségi tagja lettem. Jelenleg harmadik ciklusomat töltöm. Munkám elismeréseképpen 2009. március 15-én a Szociális és Munkaügyi Minisztérium miniszteri dicséretben részesített. Munkámat a továbbiakban is lelkiismeretesen igyekszem elvégezni.

Elnökünk nyugdíjba vonul

Friebert Gábor Kelebián született. Általános iskolai tanulmányai után kőműves szakképesítést szerzett, s kőművesként dolgozott a kelebiai önkormányzatnál. Amikor 1993-ban felépült a Szent Erzsébet Otthonház, az intézmény munkatársa lett, azóta foglalkozik közvetlenül szociális területtel. Már akkor is a külterületi tanyás térségekben élő idősök és rászorultak ellátásának segítése volt a feladata.

Tanyagondnoki feladatokat egyszemélyes intézményként lát el 1996 óta. A tanyán élő iskolásokat és óvodásokat szállítja az intézményekbe. Betegeket juttat el orvoshoz, szakrendelésre. Igény szerint templomba, kirándulásra, idősök klubjába, temetőbe viszi azokat, akik az ő segítsége nélkül nem tudnának eljutni ezekre a helyekre. Mindennapos tevékenységei közé tartozik a gyógyszerek beszerzése, bevásárlások elvégzése, az ebédhordás, az idősök látogatása. Az emberek és a falugondját ismeri, az emberek bizalmát élvez.

Megszokott és nélkülözhetetlen szolgáltatást végez a kelebiai tanyavilágban. Szoros kapcsolatot tart fenn a település karitatív és civil szervezeteivel, az önkormányzat szociális csoportjával és a Szent Erzsébet Otthonházzal. Tagja a szociális bizottságnak. Rendszeresen meghívót kap a képviselő-testületi ülésekre, ahol tájékoztatást ad munkájáról és felveti azokat a problémákat, amelyek megnehezítik a külterületi és tanyás térségekben lakók életkörülményeit.

A Duna-Tisza Közi Falugondnoki Egyesület elnökeként 1997 óta aktívan tevékenykedik. Lelkiismeretesen és odaadóan végzi munkáját, melynek elismeréseképpen 2000-ben Pro Caritate Emlékérmet kapott. Minden egyesületi, közösségi munkában példaadóan helytáll. Bízunk abban, hogy nyugdíjazása után is számíthatunk egyesületi munkájára!

Friebert Gábor Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke és Csörsz Zelenák Katalin, Duna-Tisza Közi Falugondnoki Egyesület ügyvivője társaságában az egyesület 15. jubileumi konferenciáján, Röszkén Fotó: Borzák Tibor

Hungarikumok

Halasi csipke

Hungarikum: Megkülönböztetésre, kiemelésre méltó érték, amely a magyarságra jellemző tulajdonságával, egyediségével, különlegességével, minőségével a magyarság csúcsteljesítménye, amelyet külföldön és belföldön egyaránt a magyarság eredményeként, kiemelt értéként tartanak számon. Új sorozatunkban ezeket vesszük sorra.

A halasi csipke a magyar- és az európai iparművészet kitüntetett figyelemmel és elismeréssel kísért terméke. 1902-es megjelenése óta a magyar népművészet fontos része és azok közé a csipkeműhelyek közé tartozik, amelyek a századfordulón épültek, azóta is fennmaradtak és a mai napig működnek. Méltó vetélytársává vált a brüsszeli és a velencei csipkének.

Története: Szülőanyja Markovits Mária. Kiskunhalason Dákányi Árpád tervei alapján készültek az első csipkék. A kun (halasi) csipke őstőnzője volt Zseny József Pest vármegyei al-

jegyző, aki egy krónikára hivatkozva úgy gondolta, hogy a kunok is varrtak ehhez hasonló díszeket annak idején Attila hun király udvarában.

1909-ben a halasi csipkét a Magyar Kézicsipke és Iparművészeti RT. vette át, de finanszírozási gondok és a tervező hiánya miatt átmenetileg leállt a készítés. 1911-ben az Iparművészeti Iskola vállalta magára a művészeti irányítást. 1935-ben felépült a Csipke Ház. 1946-ban a műhely a II. világháború miatt beállt pangás következtében beszüntette működését és Markovits Mária otthon dolgozott tovább. A háború utáni csipkekészítés újjászervezése Boglárfalvyné Bakos Gizi munkáját dicséri. 1952-ben megalakult a Kiskunhalasi Háziipari Szövetkezet. 1977. január 26-ától a halasi csipke készítése önálló népművészeti ággá vált.

Készítési technika: Jellegzetessége, hogy „kézzel varrott”. Az erőteljes mintarajz vonalán vezetnek végig az alapszálat, amelyet hurokoltéssel fognak le. A mintarajz szállal történő befedése után különböző öltéstechnikákkal bestoppolják a kimaradt részeket, amelyek így plasztikusan kiadják a tervezett alakot.

Alapanyag: Az első csipkék vastagabb fehérítetlen és színes lenfonalból készültek, így a textúrájuk durvább kivitelezésű, mint későbbi társaiké. A XX. század elejétől már nagyon finom, fehérítetlen lenfonalat használnak a kivitelezéshez, s az így keletkezett csipkék lehetővé tesznek textilát képeztek.

Érdekesség: Halasi csipkével ajándékozták meg többek közt IV. Károly magyar királyt és feleségét (koronázási ajándék), Horthy Miklós kormányzót (címer), Julianna holland trónörökösnőt (nászajándék, a híres Julianna-terítő), Umberto olasz trónörököst (gyermekének születése alkalmából kocsitakaró), Hitlert, Sztálint (születésnap terítő), II. János Pál pápát (terítő a koronázási palást motívumaival).

Közügyűlési meghívó

Tisztelettel meghívunk és várunk Bács-Kiskun, Csongrád, Békés, Jász-Nagykun-Szolnok és Pest megyéből minden falu- és tanyagondnokot 2013. február 27-én, szerdán Kecskemétre, a Természet Házába (Ipoly u.1/a., 3. emelet) a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének éves közgyűlésére.

Tervezett program:

- 9:00 – 10:00 Érkezés, tagdíjak rendezése, igazolványok átadása
- 10:00 – 14:30 Nyugdíjas egyesületi tagok búcsúztatása
- Alapszabály módosítása
- Az egyesület elmúlt évi munkájának ismertetése
- Közhasznúsági jelentés és számviteli beszámoló a 2012. évről
- Felügyelő Bizottság jelentése
- A 2013. évi munkaterv és költségvetés
- Beszámoló elfogadása
- Pályázati programjaink, továbbképzések
- Pályázati lehetőségek
- Tisztújítás

A program 14:30 órakor ebéddel zárul.

Kérjük, hogy legkésőbb február 20-ig jelezzétek telefonon egyesületünk 76/507-543-as telefonszámára, hogy részt tudtok-e venni a közgyűlésen.

DUNA-TISZA KÖZI FALUGONDNOKI HÍRLEVÉL

Kiadja:

a Falugondnokok

Duna-Tisza Közi Egyesülete

e-mail: info@falugondnoksag.hu

honlap: www.falugondnoksag.hu

iroda: 6000 Kecskemét, Ipoly u. 1/A

Telefonszám:

06-76/507-543

Fax: 06-76/507-544

Szerkeszti:

Borzák Tibor, Csörsz Zelenák Katalin

Sümeгин Ország Edit, Moiskó Csilla,

Tördelő: **Almási László**

Rajz: **Vida Ágnes**

Engedélyszám: 2.9/776-1/2006

Nyomda: Print 2000, Kecskemét

Megjelent az

támogatásával.